

46,56 milijuna kuna iznosi dobit Grupe Jadranka d.d. u devet mjeseci ove godine, 21 posto više nego u istom razdoblju lani

otoci

ONI ZNAJU KAKO PREDSEDNIK UPRAVE LOŠINJSKE GRUPE JADRANKA SANJIN ŠOLIĆ O IZVANREDNOJ POSLOVNOJ GODINI

U kriznim vremenima treba znati pametno ulagati

Preživjeli smo teške poratne godine bez otkaza, privatizaciju s 2.500 malih dioničara... Ulaskom EBRD-a počeo je snažan investicijski ciklus, što znači da u krizi nije problem ulagati, ali isplativo i promišljeno, što često nije bio slučaj kad je novac bio jeftin i pristupačan

Ira CUPAČ MARKOVIĆ

MALI LOŠINJ ▶ Bolje poslovanje Jadranka hotela, Jadranka kampova, Kampa Slatina i Jadranka trgovine, tvrtki koje djeluju u sklopu malološinske Grupe Jadranka d.d., u devet mjeseci ove godine rezultiralo je s dobitt od 46,56 milijuna kuna, što je 21 posto više od one ostvarene u istom razdoblju lani. O odličnim rezultatima te planovima pitali smo predsjednika uprave Grupe Jadranka, Sanjina Šolića.

Što je utjecalo na bolje poslovanje i veću dobit, koja tvrtka unutar Grupe bilježi najveći rast?

– Sva poduzeća koja obavljaju turističku djelatnost unutar Grupe imala su porast noćenja više od 10 posto, no s obzirom da su ostvarene i više cijene, a uz maksimalnu kontrolu troškova, prihodi su porasli još i više. U Jadranka hotelima prihod iznosi 17,2 milijuna kuna, u Jadranka kampovima 3,5 milijuna te Kampu Slatina 1,6 milijuna kuna. Porast noćenja i prihoda rezultat je u najvećoj mjeri napora uloženi u obnovu, pozicioniranje i podizanje kvalitete ponude i usluga, kako u kampovima, tako i u obnovljenim hotelima, Wellness hotelu Aurora i Family hotelu Vespera, koji i ostvaruju najveći rast noćenja i prihoda. Ne smijemo zanemariti ni činjenicu općih pozitivnih trendova koji su pratili turistički sektor u Hrvatskoj ove godine i dešavanja u konkurentskim destinacijama.

Pu podacima Zagrebačke burze konsolidirani prihodi iz poslovanja Grupe Jadranka za devet mjeseci 2011. iznosili su 309,34 milijuna kuna – za 1,8 posto više nego lani, dok su rashodi od 253,58 milijuna kuna za jedan posto manji. Koje su mjere na to utjecale?

– Kod svih je poduzeća poboljšana produktivnost, rast troškova rada je manji od rasta prihoda. Svi ostali troškovi su pratili ili rasli sporije od prihoda, pa su tako materijalni troškovi smanjeni tri pos-

Moramo postati svjesni koliko smo mali i koliko je naš zajednički napor nužan – Sanjin Šolić

I. CUPAČ MARKOVIĆ

to, smanjen je trošak kamata i drugo. No, iako smanjujemo troškove na svim stranama, sve više sredstava izdvajamo za edukaciju radnika, marketing i promociju, održavanje objekata. Ostvareni troškovi rezultat su balansa između, s jedne strane, mjera podizanja kvalitete ponude i usluga, a s druge, mjera racionalizacije troškova, kao što su troškovi rada, i ono što treba posebno istaknuti, racionalizacije troškova nabave usluga i roba. Općenito, Grupa Jadranka posljednjih godina ima trend rasta prihoda, smanjenja ili stabilnosti operativnih troškova i rasta troškova vezanih uz investicije.

Premašili planove

Poslovali ste čak bolje od plana, kako planirate rasporediti dobit?

– Planovi su, posebno kod Jadranka hotela, bili jako ambiciozni te ih nije bilo lako ostvariti, pa baš i nismo previše razmišljali o prebacivanju plana. Na razini Grupe ostvareni su prihodi bolji od plana u kampu Slatina 14 posto, Jadranka kampovima 9 te Ja-

dranka trgovini jedan posto. U Jadranka hotelima, kao najvećoj tvrtki Grupe, do kraja godine očekujemo dobit od 9 milijuna kuna. Na nivou Grupe dobit će sigurno biti bolja od lanijske, no moram podsjetiti da na to utječu i troškovi na koje mi nemamo direktan utjecaj, kao npr. negativne tečajne razlike, ali i naša potencijalna promjena politike amortizacije. Dobit koja se ostvari kao rezultat ove izvanredne sezone koristit će se za daljnja ulaganja i razvoj novih proizvoda, većim dijelom za financiranje ulaganja u rekonstrukciju hotela Punta, a preostali, manji dio, koristit će se za financijsko restrukturiranje.

Da li na razini lokalne samouprave nailazite na podršku te što bi ona mogla

„ Pitanje Aerodroma je conditio sine qua non, ne našeg razvoja, nego opstanka

činiti kvalitetnije u cilju podrške gospodarstvu?

– Pa za razliku od proteklog razdoblja, koje je nadam se iza nas, moram istaknuti za početnu suradnju s Gradom Malim Lošinjem te zahvaliti gradonačelniku i lokalnoj zajednici na razumijevanju u svrhu rješavanja turističkog zemljišta te urbanističkih i prostornih planova bez kojih naša ulaganja, prvenstveno u hotele i kampove, nisu moguća. Niti Grad bez nas, niti mi bez Grada, ne možemo kvalitetno riješiti probleme koji su pred nama kao npr. Prostorni plan područja Čikata ili pitanje Aerodroma koji je conditio sine qua non, ne našeg razvoja, nego opstanka. Osim toga, Grupa je oduvijek poslovala uzimajući u obzir specifičnosti poslovanja na otoku te bila socijalno odgovorna prema lokalnoj zajednici. To se ogleda kroz politiku kadrova i stipendiranja, izbor dobavljača, donacije, sponzorstva i slično.

Ulazak EBRD-a

Zaključuje kriznu godinu s dobiti i višemilijunskom

investicijom rekonstrukcije »Punte«. Uz to, rezultate ostvarujete na otoku, gdje je poslovanje teže nego na kopnu. Što biste savjetovali drugim gospodarskim subjektima, kako to postići?

– Jadranka je oduvijek bila netipično poduzeće koje se usudilo tražiti nove mogućnosti i preživljavati i u najtežim vremenima. Ako se podsjetimo na teške poratne godine s padom prihoda za više od 50 posto bez otkazivanja radnicima, našu privatizaciju s dvije i pol tisuće malih dioničara, rad u objektima koji su vapili za uređenjem, a gdje se gostima uvijek pružala najbolja moguća usluga, čini mi se da smo prošli i teže situacije. Grupa Jadranka obavlja više djelatnosti, hotelijersku, kamping, trgovačku, što pomaže amortizirati negativne utjecaje kriznih godina. U hotelijerstvu i kampingu tek u manjoj mjeri smo ovisni o hrvatskom tržištu, jer je 92 posto gostiju iz inozemstva, najviše iz Njemačke. Pored toga Jadranka hoteli su ulaskom EBRD-a u vlasničku strukturu započeli snažan investicijski ciklus s kojim smo sada na pola puta, a jedinstvenim pozicioniranjem rekonstruirane Vespere i Aurore, uspješno targetiramo baš nišne segmente tržišta. Isto se nadamo da će biti i s novom Puntom koja se planira pozicionirati kao Vitality hotel za parove. To potvrđuje da i u kriznim godinama nije problem ulagati, ali treba ulagati isplativo i promišljeno. A to često nije bio slučaj u vremenima kad je novac bio jeftin i pristupačan.

Što očekujete u idućoj poslovnoj godini?

– Na to pitanje nitko u Europi, pa ni u Hrvatskoj nema odgovor, možemo nagadati. Svakako mislim da se ova godina može ponoviti u turizmu zbog našeg geopolitičkog položaja te tradicionalnih gostiju. Ne očekujemo da će se kriza u konkurentskim zemljama, prvenstveno Grčkoj, Italiji, zemljama sjeverne Afrike, tako brzo riješiti, ali isto tako ne očekujemo niti izvanredno

Od države tražimo samo da nas pusti raditi

Što se tiče države, općenito govoreći, privatni poduzetnici ne žele od države ništa osim da ih se pusti raditi. To bi značilo da tražimo realne i jednake uvjete kao što ih poduzetništvo ima u razvijenim zemljama: poticanje ulaganja kroz zapošljavanje, ulaganja ili reinvestiranje dobiti, poticanje rada zimi, smanjenje poreznih opterećenja poput PDV-a te doprinosa na i iz plaća, fleksibilnije tržište rada, kvalitetnije poslovno obrazovanje, poticanje kvalitetnih sadržaja u destinaciji, rješavanje pitanja povezanosti, jednostavniju administraciju, sredene vlasničke knjige i prostorno plansku dokumentaciju. Na taj bi način poduzeća sve svoje napore usmjerila upravo u ono najnužnije, bolje poslovanje te veću konkurentnost, što je u konačnici i bit poduzetništva, kaže Šolić, a kao primjer dobre suradnje i podrške s državne razine izdvaja Hrvatsku banku za obnovu i razvoj (HBOR).

U vlasništvu zaposlenika i otočana

Svi, pa tako i mi na Lošinju moramo postati svjesni koliko smo mali kao destinacija na globalnoj razini, pa čak i na razini Hrvatske, te koliko je time i naš zajednički napor nužan. Sve nesuglasnosti na lokalnoj razini trebale bi biti zatmljene u svrhu ostvarenja istog cilja, a to je želja i dulja turistička sezona, veća prepoznatljivost otoka, razvoj poduzetništva, poticanje lokalne ponude i drugo, a u tome moramo svi sudjelovati. Ne zaboravimo da je Jadranka privatno poduzeće odgovorno svojim dioničarima, a to u većini dijelom zaposlenici i stanovnici ovog otoka.

povoljne vremenske prilike kao što su bile ove sezone. Svejedno očekujemo rast prihoda, a bio bi velik uspjeh ako konačan rezultat bude na razini ovogodišnjeg.

DAVOR BOŽINOVIĆ, JOSIP BORIĆ I ALEN ANDREŠKIĆ U RABU PREDSTAVILI PREDIZBORNI PROGRAM HDZ-a

Božinović: HDZ dokazao da se može i bez MMF-a

RAB ▶ Članovi HDZ-a, ministar obrane Davor Božinović, državni tajnik u Ministarstvu mora Josip Borić i načelnik općine Lopar Alen Andreškić, obratili su se pristunima u Velikoj vijećnici Grada Raba predstavljajući predizborni program stranke nazvan »Čuvajmo Hrvatsku«. Božino-

vić, inače koordinator 8. izborne jedinice, naglasio je kako Vlada provodi taj program već dvije godine, te se vide i njegovi konkretni pozitivni učinci na planu gospodarskog oporavka zemlje, te je spomenuo i uspješan završetak pregovora s EU i borbu protiv korupcije. Od iznimne je važnosti da oni

koji su se dokazali u pregovorima s EU i dalje nastave proces integracije u EU, rekao je Božinović, osvrnuvši se i na političke suparnike. – Eventualni dolazak MMF-a kojeg zazivaju članovi Kukuriku koalicije nama nije potreban. Sjetimo se 2000. godine i onoga što nam je tada donio MMF

– smanjenje mirovina i rodiljnih naknada, otpuštanja i ostale rezove koji su najviše pogodili socijalno najugroženije skupine. HDZ je dokazao da i bez takvih mjera možemo stvarati gospodarski rast, jer smo se i u najtežim trenucima s premijerkom Kosor ipak uspjeli ostvariti rast, rekao je

Božinović, dok je Borić istaknuo da se zalažu za europsku, socijalnu, pravdu i ravnomjerno razvijenu Hrvatsku. Ova Vlada je to dokazala i dosad se brinula za sve krajeve podjednako, pa tako i za otoke u koje je u posljednja dva mandata uloženo 10,5 milijardi kuna, rekao je Borić. (R. J.)

Davor Božinović

B. LOVROVIĆ